

שומרים על
הבית
המשותף

התעוררנו.
הורים למען חינוך לדמוקרטיה

**אין חינוך
בלי דמוקרטיה**

**מחאת
הסטודנטיות
והסטודנטים**

**אמנות
המחאה
הירושלמית**

אבגדמוקרטיה

מיצג וערכה ביוזמת אמנות המחאה הירושלמית, 'שומרות ושומרים על הבית המשותף' ומחאת הסטודנטים.

רקע:

לקראת פתיחת שנת הלימודים - 'אמנות המחאה' בירושלים פותחת בסדרת פעולות של אבגדמוקרטיה. לאחר קיץ סוער וזמנים לא פשוטים של פילוג בעם על רקע חילוקי הדעות הקשים סביב מהלכי הממשלה, אנחנו רוצות ורוצים להנכיח במרחב העירוני והארצי ערכי-יסוד משמעותיים ודרכם ליצור הזדמנויות לשיח, ללימוד, למחאה וליצירה. חשיפה ליוזמה תתאפשר:

- בכנס החינוך של שומרות ושומרים על הבית המשותף "המציאות מורה דמוקרטיה".
  - במוצ"ש ה-2.9 ניפגש בבית הנשיא בהפגנה, ונקיים פעילות של צביעת אותיות על ידי הקהל, שייצור יחד לוח ענק של **אבגדמוקרטיה**, לאחר מכן ייתלו התוצרים ברחבי העיר.
  - הפצת הערכה בגנים ובתי ספר בעיר לקראת תחילת הלימודים וקיום ימי צביעה ברחבי העיר.
- נשמח לעזרתכם בהפצה לכמה שיותר בתי ספר בעיר ובארץ.**

מה יש בערכה?

- 22 אותיות דמוקרטיה ומושגים לצביעה ופעילות כולל איורים נלווים.
- הצעות לפעילות כיתתית/קבוצתית למגוון גילאים מגן ועד בית אבות.
- מילון **אבגדמוקרטיה** בעברית/ ערבית/ אנגלית

תודה רבה לשותפות והשותפים בהכנה: שחר מגן, עידו צנגן, בשמת חזן, הודיה כהנא-אריאל, יעל גרוס-רוזן, זוהר חלמיש, סונדוס אלחות, איילה פרוסק, מאיה אלחנתי, מאיה ברק, נועה פינקלשטיין.

אמנות המחאה הירושלמית*שומרות ושומרים על הבית המשותף*מחאת הסטודנטים והסטודנטיות

איך אפשר להשתמש בערכה?**רעיונות להפעלה:**

1. איור וצביעה של האותיות. בצבע/ מילוי בקולאז' של כותרות עיתונים, משפטים מסטיקרים, ציטוטי נאומים, שירה פופולרית (ע"י יחידים/זוגות/קבוצות)
2. כל תלמיד בוחר מושג, מוסיף ציור או בוחר תמונות מתוך דפי ז'ורנלים שמתקשרות בעיניו למושג שבחר, התלמידים יניחו את הדפים שהכינו במרכז הכיתה. המורה תנהל דיון/סבב שבו התלמידים יסבירו את הבחירה ואת היצירה שלהם.
3. יצירת זוגות או קבוצות של מושגים לפי מכנה משותף שהתלמידים מזהים ואז בחירה של צבע מסוים לכל נושא. הקטגוריה יכולה להיות קשורה לתוכן (למשל כל מה שקשור למחלוקת, כל מה שקשור לשוויון, כל מה שקשור למוסדות ותהליכים), או ליחס של התלמיד למושג (כל מה שאני לא מבין עד הסוף, כל מה שמדבר אליי, מושגים שנראים לי כמו הזדמנות/אתגר, מושגים שיוצרים אצלי הזדהות/ התנגדות/קושי) ועוד.
4. אפשר גם לעבוד הפוך. המורה תיצור את הקטגוריות (כמו הדוגמאות בסעיף 3) והתלמידים יצרפו אליהן את המושגים תוך כדי דיון עליהם. (אפשר למקם את הקטגוריות פיזית באזורים שונים בכיתה).
5. כל תלמיד יוצר אקרוסטיכון של אותיות השם הפרטי עם המילים ומוסיפים בועת דיבור עם אמירה אישית בנושא דמוקרטיה.
6. מה זה בעצם אומר? ניסוח הגדרות למושגים בזוגות תוך ניסיון להגיע להגדרות משותפות. (להפוך את עצם הבנת המושג להזדמנות לליבון, דיון והסכמה)
7. בחירת שתי דמויות המייצגות מושגים מזוויות שונות (למשל: כבוד האדם, שולמית אלוני ומנחם בגין). היכרות עם המושג מצדדים שונים ודיון על הדומה והשונה.
8. מציאת קשרים וזיקות בין מושגים: מציאת מושגים דומים או הפוכים, קרובים או רחוקים, סיבה ותוצאה או כל קשר אחר. כל זוג מציע זיקה והדיון הוא על האפשרויות השונות לפרש את הדברים ואת הקשר ביניהם.

9. לחפש בחדשות תמונות/צילומים/איורים/כתבות הקשורים למושגים. להציג אותם בכיתה. להגיב (בע"פ, בכתב) אל ההצעות האחרות.
10. שימוש בסיפורי ילדים / מוזיקה פופולרית כדי להדגים מושגים. אפשר לספר ולשאל מה מן המושגים הכי מתאים לשיר/לסיפור. אין ספק שיוצעו מושגים שונים לאותו סיפור/שיר ואז חשוב לקיים דיון על מה כל אחד זיהה בתור העניין המרכזי, למה, האם יכול להיות שיש יותר מתשובה אחת נכונה? (סיפורים כמו המלך צב צב, אי-הגיון. מומלץ להשתמש גם בסיפורי עמים/סיפורי עדות שתלמידים. ות יכולים להזדהות איתם. שירים כמו ויקיפדיה, שווים,
11. לבקש מתלמידים למצוא שיר/ סיפור שמבטא את אחד המושגים. ליצור פלייליסט כיתתי. להנכיח את הגיוון והעושר.
12. יצירה של גינת מושגים: כל מושג יוצג בתור שורש ובדיון כיתתי נבחן מה צומח ממנו. נתייחס למושגים נוספים, אירועים בהסטוריה ובמציאות בהווה, אילו פעילויות אפשר/צריך לעשות בקהילה.
13. משימת ועד בית של בית משותף: נבקש לבחור 5 מתוך המונחים במילון שחייבים לבוא לידי ביטוי בתקנון הבית המשותף שכל קבוצה מקימה. בדיון נשאל: אילו 5 בחרתם? תנו דוגמאות לאופן בו העיקרון יבוא לידי ביטוי בתקנון. על מה ויתרתם? מה המחיר של הויתור?
14. ניסוח סטיקרים שמשמשים במושגים. תלמידים יבחרו מושג שמדבר אליהם וכינו סטיקר. לאחר מכן מעניין לבחון במעגל הכיתתי את הבחירות ואת האפשרות להעביר מסרים שונים והפוכים עם אותם מושגים.
15. הצגת מושגים באמצעות אימוג'ים.
16. משחק בסגנון jeopardy - המשחק מבוסס על העיקרון שהמנחה נותן את התשובה והמשתתפים צריכים להציג את השאלה. לדוגמא: התשובה היא "כבוד האדם" שאלות אפשריות: מה היא דוגמא לחוק יסוד? או איזו זכות טבעית נפגעת כשעושים חיפוש על אדם באמצע הרחוב?
17. יצירה של משחק זיכרון עם מונחים והגדרות או משחק רביעיות של מושגים
18. משחק בינגו:
- לילדים צעירים - המנחה/מורה אומר/ת את המושג והתלמידים צריכים לסמן בלוח שלהם
- אמנות המחאה הירושלמית*שומרות ושומרים על הבית המשותף*מחאת הסטודנטים והסטודנטיות

לבוגרים - אמירת הגדרה למושג שנמצא בלוח.

19. משחק "טאבו":

להכין: לוח משחק מסלול, חיילי משחק וכרטיסים עם המושגים.

ניתן לשחק בזוגות / קבוצות קטנות.

על התלמיד להעביר לקבוצה מהו המושג ללא שימוש במילים מסוימות או מילים מאותו

השורש. לאחר הזיהוי נכון ניתן להמשיך להתקדם במסלול.

20. משחקי פנטומימה: התלמיד בוחר מושג / שולף כרטיס עם מושג, ועליו להעביר

לקבוצה את המושג בפנטומימה.

21. המחזת סיטואציות מהחיים: כל זוג שולף מושג וממחזז סיטואציה שמנכיחה את המושג .

הכיתה מזהה אילו ערכים באים בה לידי ביטוי.

22. ליצור לוח קבוע עם מילת השבוע (מתוך המילון) עם הגדרות. אפשר להוסיף גם איור (כל פעם

תלמיד אחר מאייר) רצוי להוסיף כותרת אקטואלית שנוגעת לעניין. בכיתות הגבוהות יותר

אפשר גם להציג דילמה שהמושג מעורר. אפשר גם להתחבר ללוח השנה ולקשר בין המושג

למועדי הלוח באותו חודש או שבוע.

שנת הלימודים

תלמיד יקר,*
 אחרי פרעות הקיץ הגה אתה
 עולה כיתה, ושוב מרבים לדרש להתייחס בכבוד ראש
 לחמר הנלמד, וראשך נפרד
 מהנטל, כשמחשבות, שממלאות לך אצטדיון של פדורגל,
 טסות וקורסות כמו ניר דמוי אירון, שרוצע תשמים
 מבעד לחלון, שאתה בוהה בו בשלוחה הרגילה, ומסחרר
 (כאלו בלי קשר) חמר על חרות שויון** ומשואה
 עם נעלם ושבר
 גאולוגי/תאולוגי ונצחון תש"ח
 הפעיל (הפעל?) חרבן
 הבית ולבי במזרח

והנה אתה ישן את שנת
 הלימודים שלך כה, ומי יעיר אותך לקשר
 בין החמר הנלמד לבין החדשות
 ולהסיק את ההקש המתבקש כשמוריה בעצמם
 אוטמים אונם למתרחש שטס כמו יללה,
 ורוצע את ביתנו מבעד לחלון
 שאנו בוהים בו בשלוחה הרגילה.

* הפנייה בלשון זכר ומתייחסת לכל המינים.

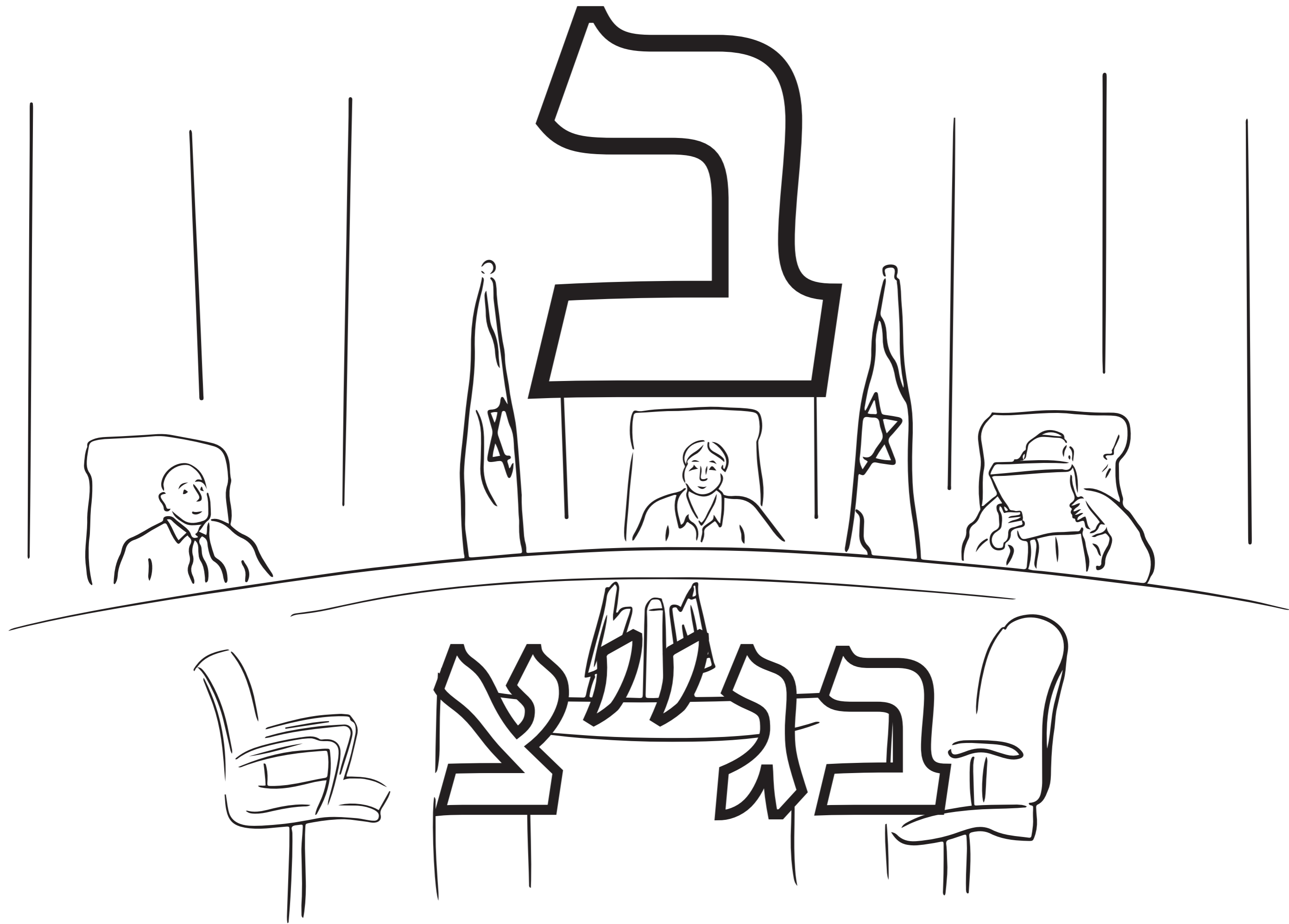
** אין שוויון. ראו הערה לכוכבית הקודמת.

שחר מריו מרדכי

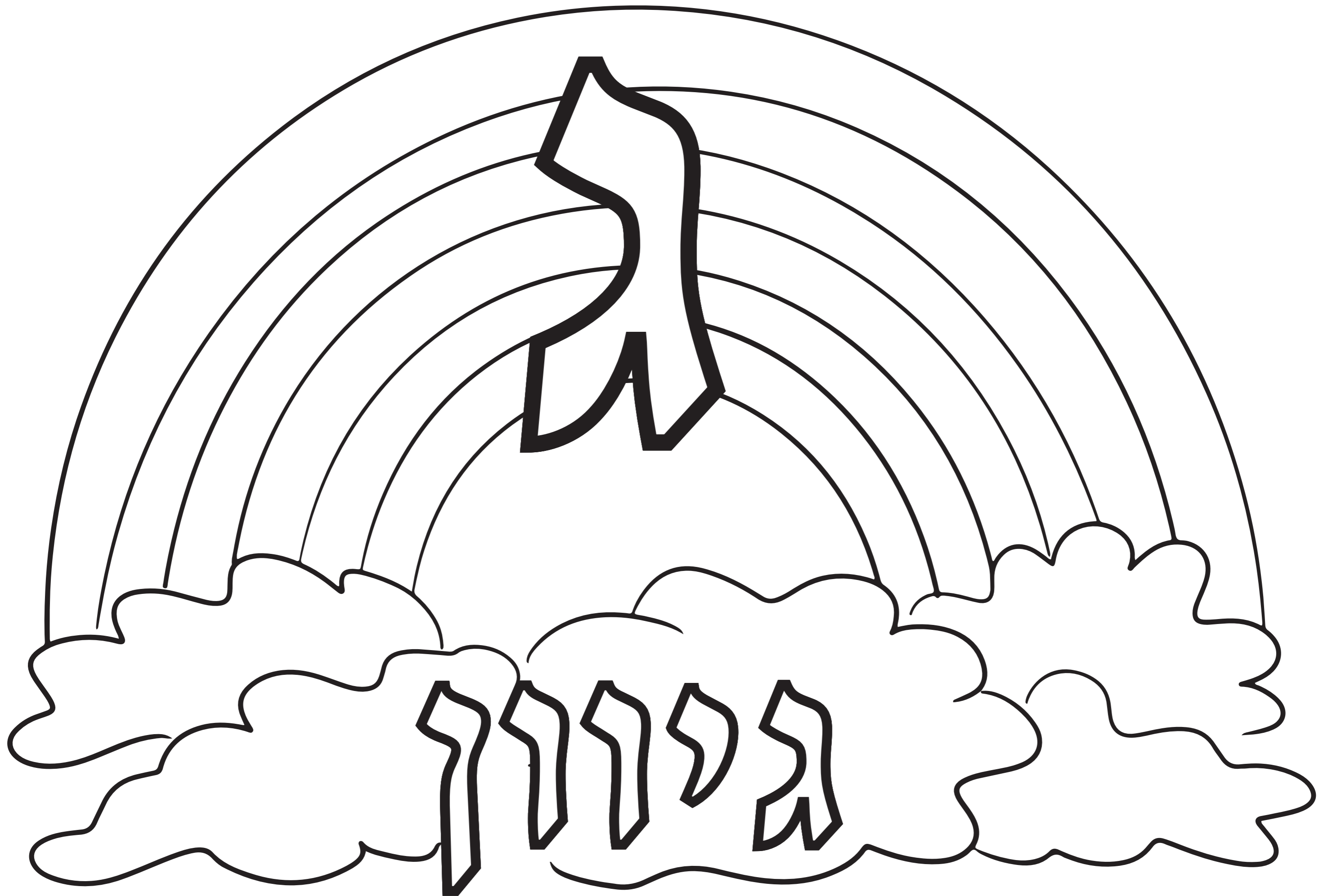

א

אזרחת. ית

ד מ ו ק ר ט י ה

ואהבת

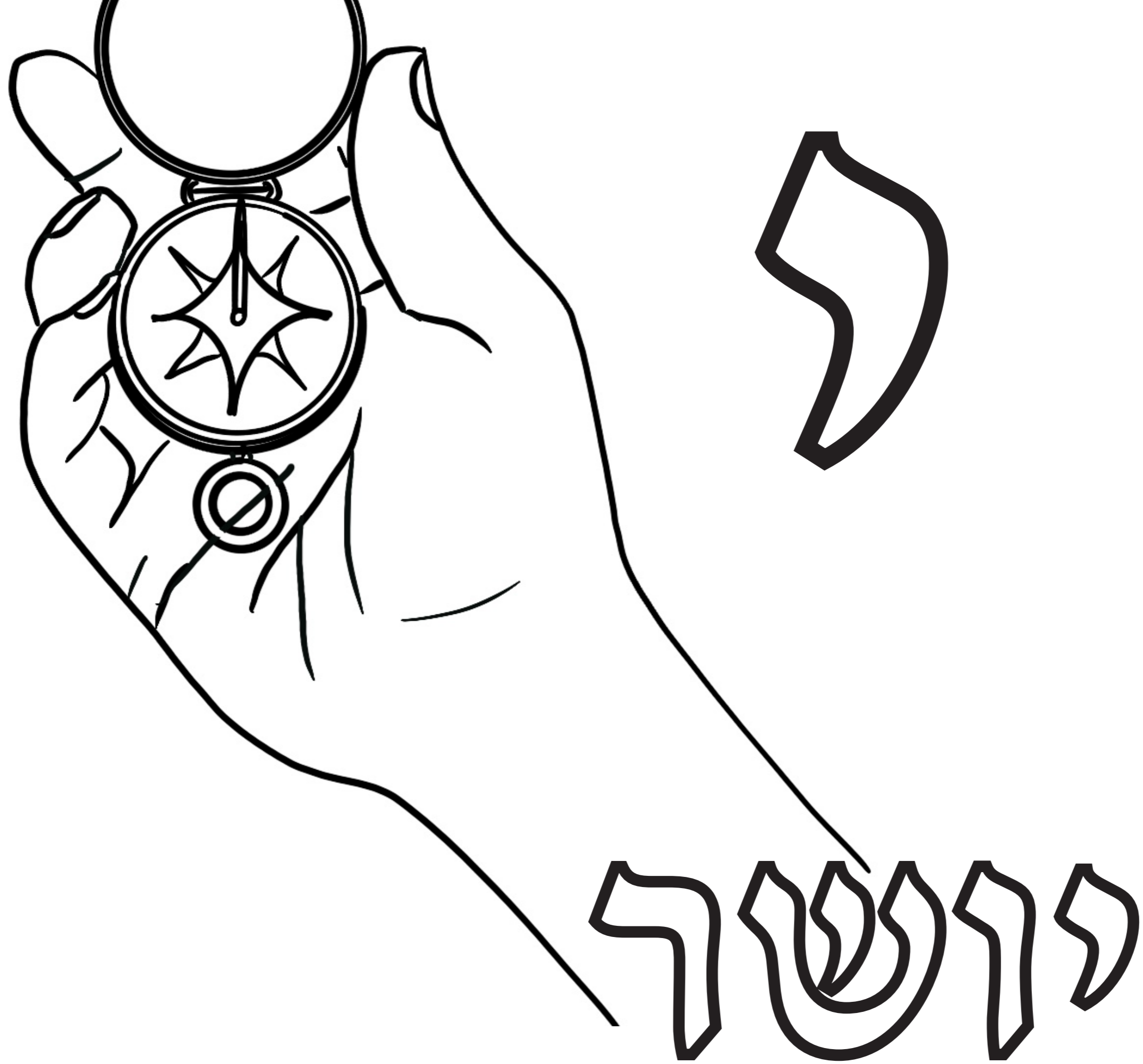

היום

הושע

טוב משורתך

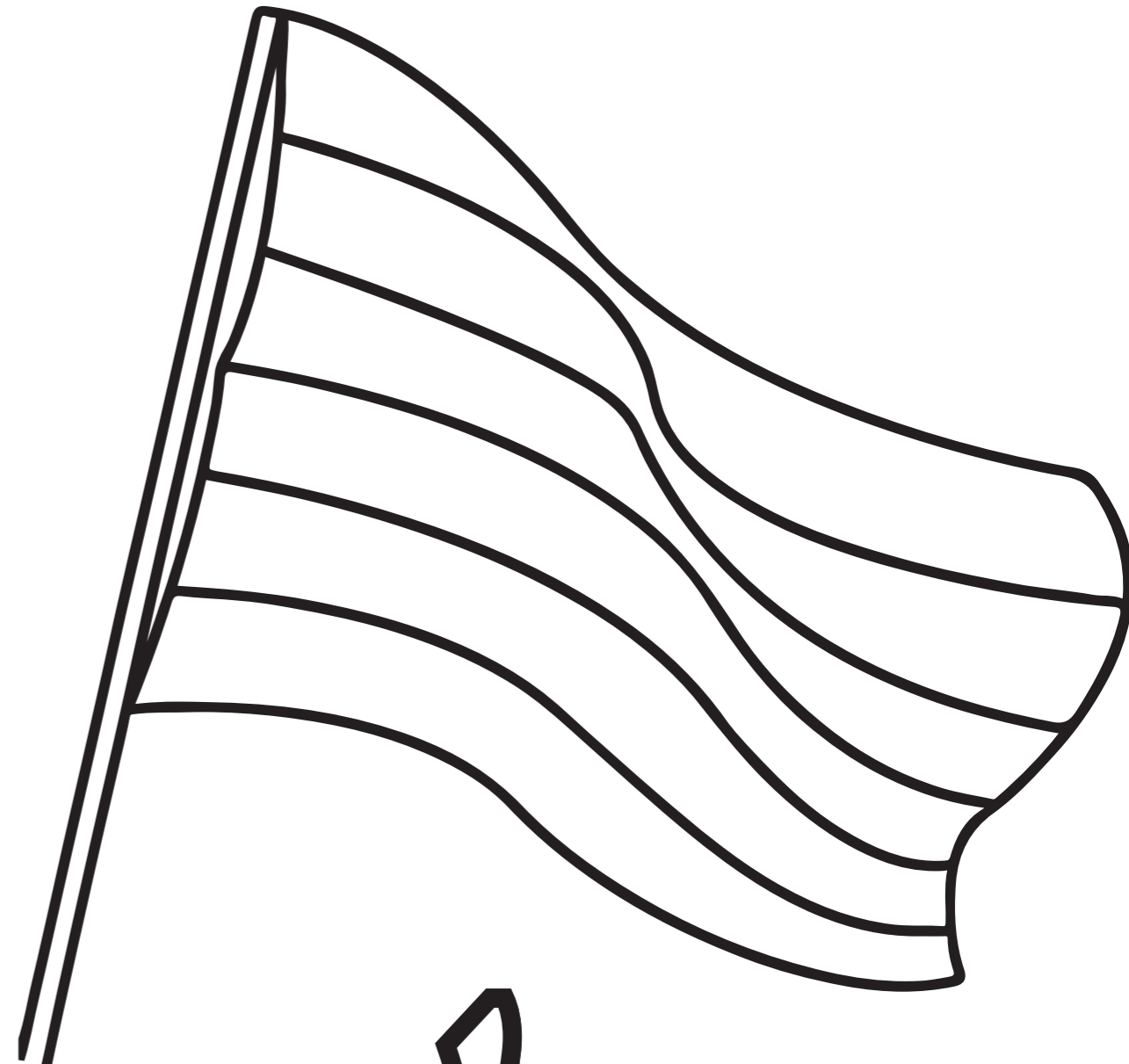

ל

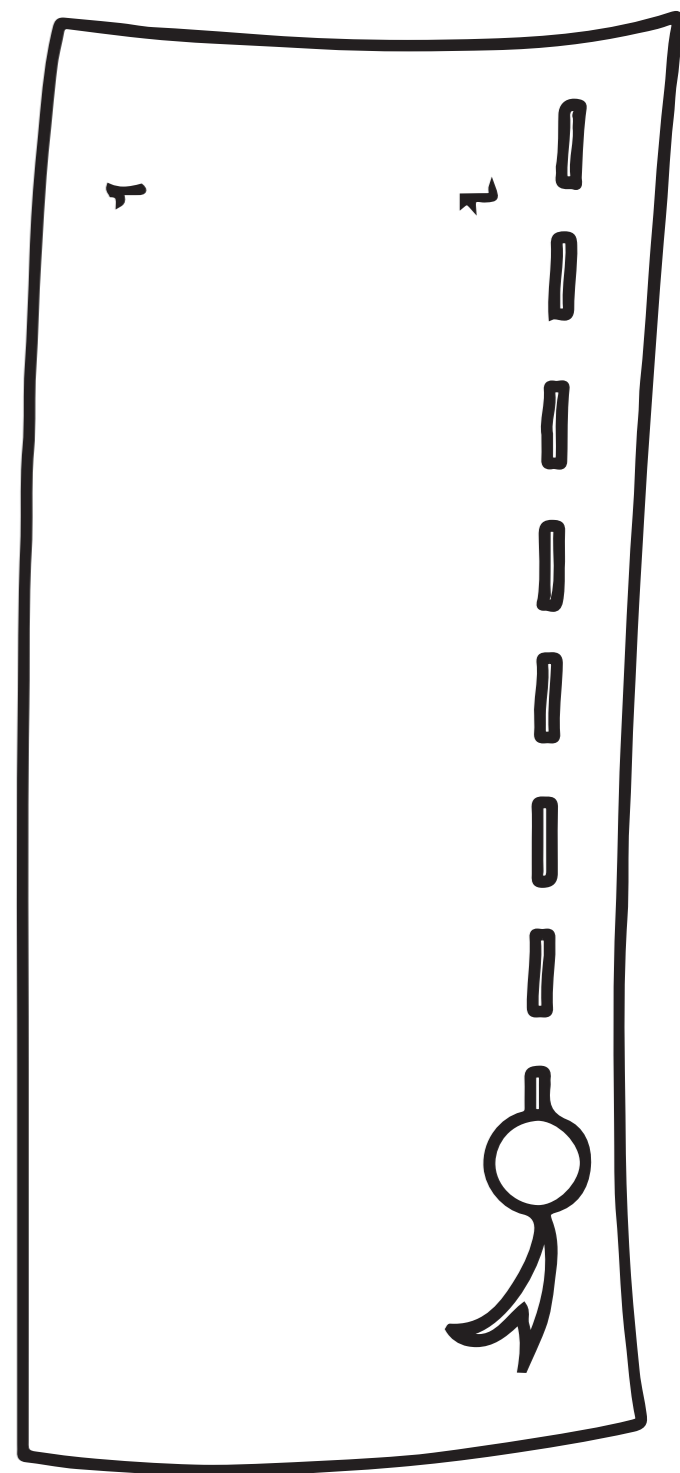
לויבר לליזם

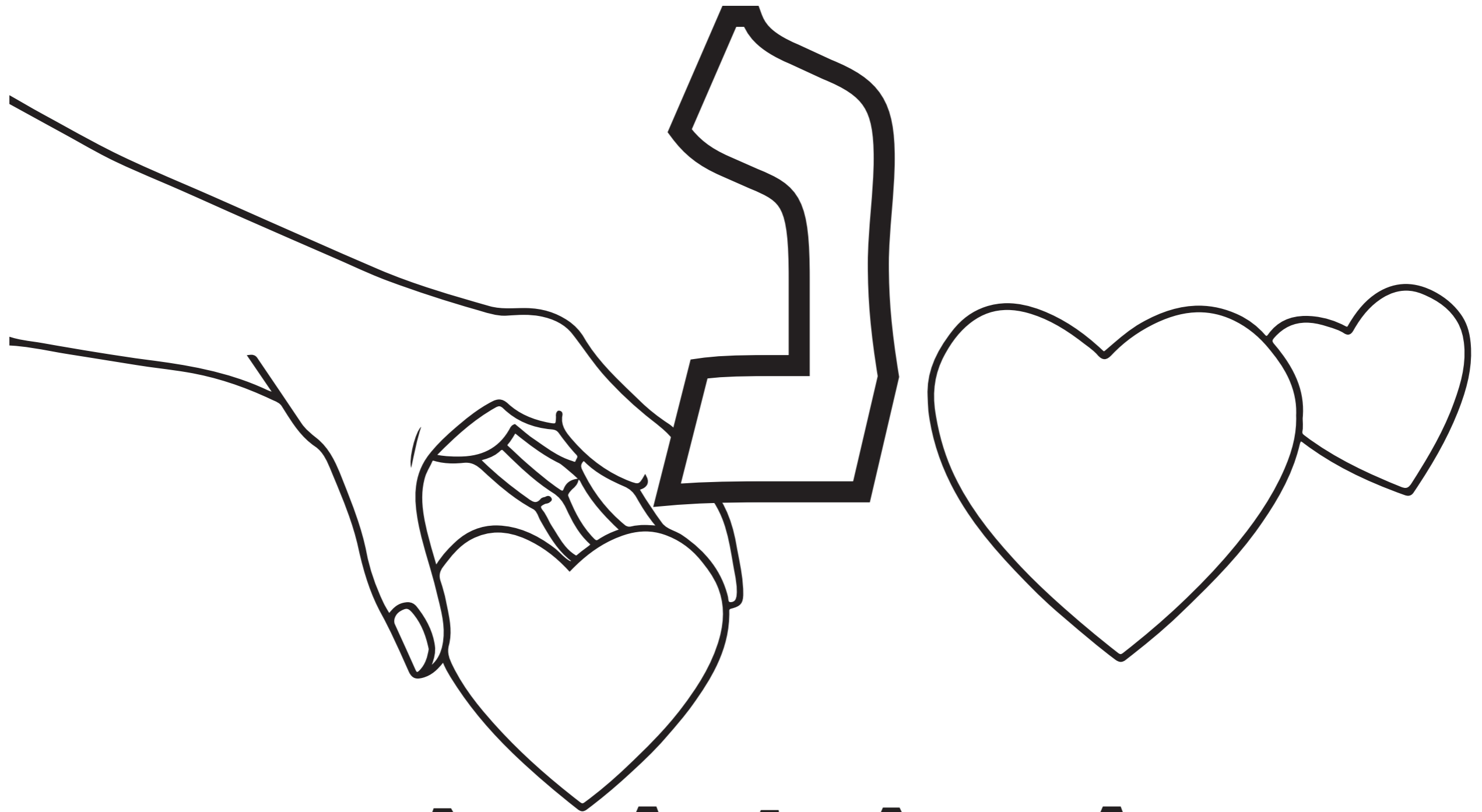

מי

מוגילת

העצמאות

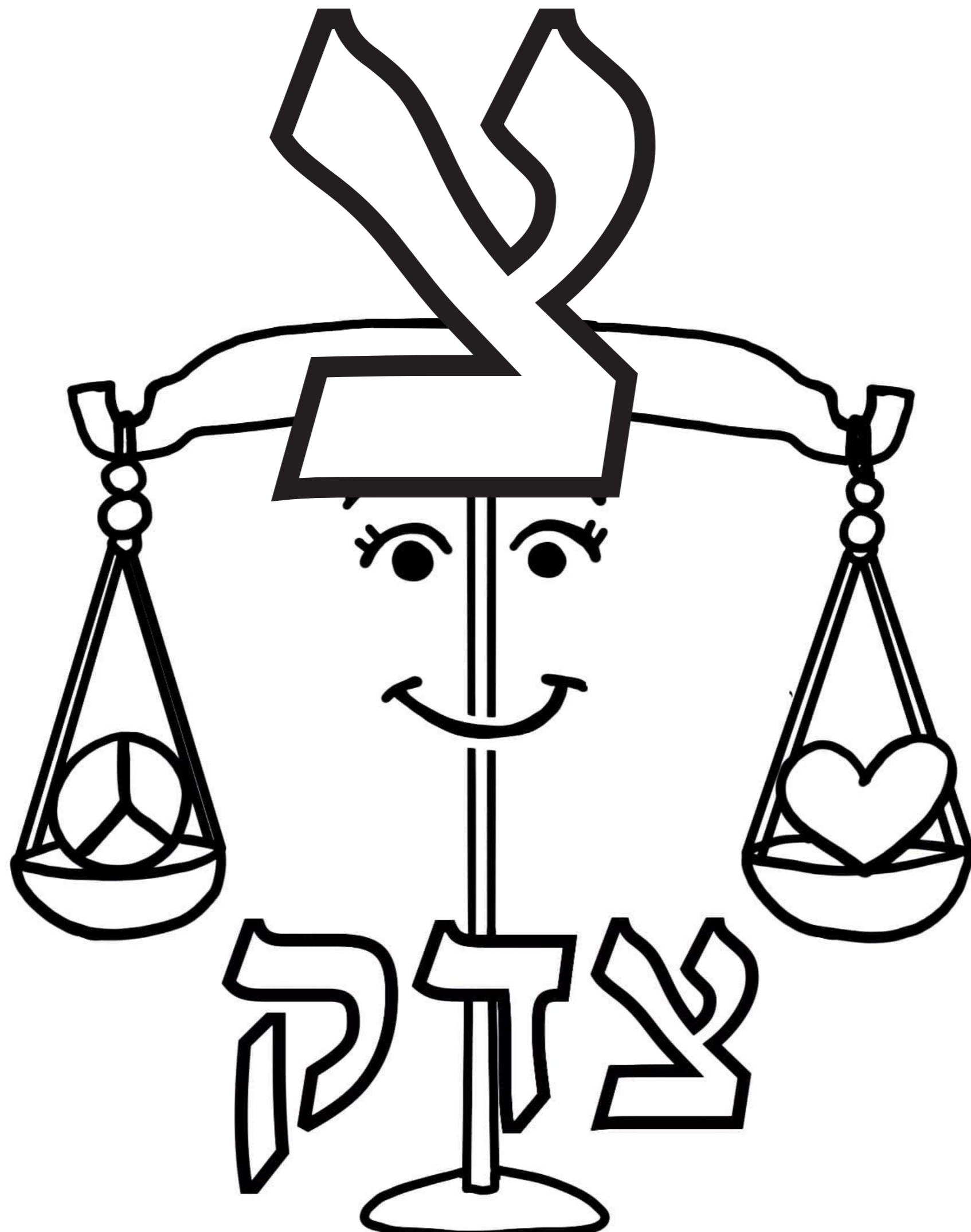
נְתִיבָה

עיר בנות

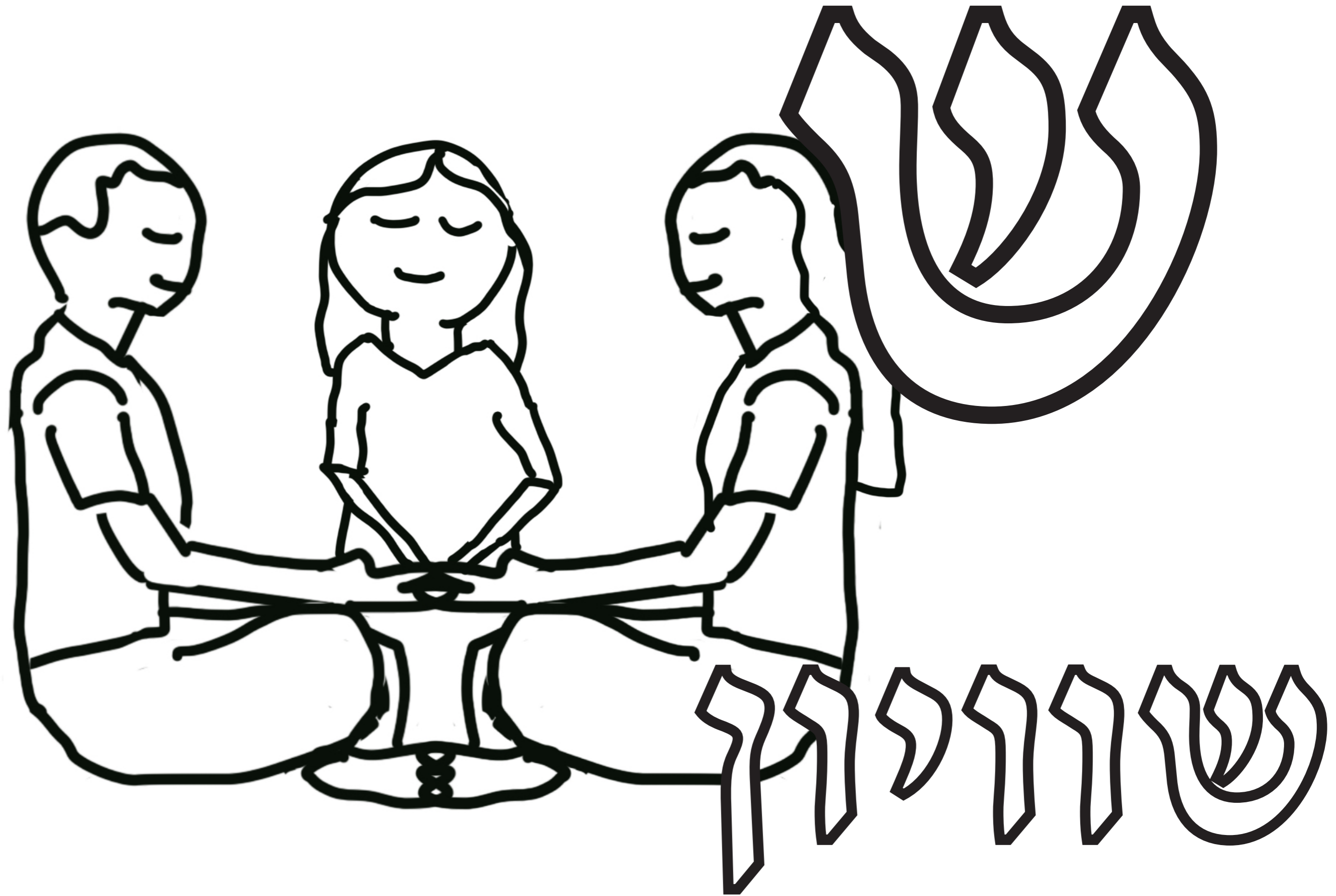

רובו דעות

אבגדמוקרטיה

- א - אזרח.ית / אהבה / אנושיות / אימון / אי אלימות / אי ציות אזרחי / איזונים / אמונות / אחדות / אמת / אחים ואחיות / אמנה חברתית
- ב - בג"צ / בחירות דמוקרטיות / בית / ביטוי / בלמים / ביקורת שיפוטית
- ג - גיוון
- ד - דמוקרטיה / דיאלוג / דיבייט / דיור / דרור / דיון
- ה - הפרדת רשויות / הקשבה / הסכמות רחבות / הגנה על מיעוטים / הכלת השונה / הונגריה (כאן זה לא הונגריה) / הזדמנות / הוגנות / הסכמיות / (עקרון) הגבלת השלטון
- ו - (עתיד) ורוד / ואהבת
- ז - זכויות / זכויות האדם והאזרח / זכויות מיעוטים
- ח - חופש / חירות / חוקי יסוד / חזון / חינוך (לשלום וסובלנות, לדמוקרטיה) / חוקה
- ט - טיפול רפואי שוויוני / טוב משותף / טוהר מידות
- י - יושר / יחס שווה והוגן למיעוטים / יציבות ממשלתית ומוסדות
- כ - כבוד האדם / כבוד הדדי
- ל - לא נשתוק אם אין שוויון בפני החוק! / ליברליזם
- מ - מגילת העצמאות / מנהיגות / ממלכתיות / מימוש עצמי / משאל עם / מוסר / מרחב / מרי אזרחי (מאבק פעיל ובלתי אליים נגד השלטון) / מנגנוני פיקוח וביקורת, מחאה / מהפכה
- נ - נתינה / ניידות חברתית / נגישות / נאמנות
- ס - סובלנות / סבירות

ז-

ר - רؤية لسلام / رأي عام / رواج اقتصادي

ز - زعزعة الاستقرار

س - سيادة/سلطة/السلطة التشريعية/ الشرعة/الشعبوية/ سكان/سفك الدماء/ سياسة

ش - شفافية/شعب / شراكة

ص - صحافة حرة/ صندوق النقد الدولي / صلاحيات/ صراع

ض -ضوابط وتوازنات/ضريبة/ضمان اجتماعي/ ضد العنف/ صوت

ط - طلب احاطة

ظ-

ع - عدالة/العولمة/ عتيد/ عنصرية/ عصابات

غ - غسيل اموال

ف - فصل السلطات/الفيديو/الفوضوية/ فرصة/ فرص عمل

ق - قضاة مستقلون/قانون/القانون الدستوري/ قيادة

ك - كرامة (الإنسان) / كتلة برلمانية

ل -ليبرالية/لجان برلمانية/ لن نصمت /

م - مساواة/مظاهرات/معارضة/المساواة امام القانون/ مواطنة/الميزانية العامة/ مواطنين/ميزان /

مستقبل / معقولية /

ن - نزاهة/الناخبون/نظام برلماني/نظام الغرفة الواحدة/نظام الغرفتين / نقد قضائي/نسوية ه -

هوية/الهيئة الانتخابية/ هدم

و - وعي سياسي / وحدة/وزير/وزارة/ وسائل إعلام

ي -يسار-يمين / يمين دستورية

אבגדמוקרטיה באנגלית

ABC Democracy

A autonomy

B bureaucracy/

C cooperation/

D democracy /demonstration

E equality/elections/elected government

F freedom / fair trials/freedom of religion, speech...

G gay rights/giving

H house of representatives/humanen

J Justice/Juries

K Knesset

L laws/LGBT+ Rights

M meeting of minds/morality

N neighbourly behavior/non violence

O order

P peace/partiality

Q qualified appointments

R rights

S sovereignty/self rule

T three branches of government

U

V voting/votes

W women's rights

X Xenas (tough, strong women-X is a hard one)

Y

Z